

Український державний університет залізничного транспорту

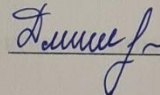
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Організація обліку основних засобів, аналіз з метою підвищення ефективності
їх використання у структурному підрозділі залізниці

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ. 300.02.02 ПЗ

Розробила здобувачка групи 215-ОАО-323
спеціальності 071
«Облік і оподаткування»
(роботу виконано самостійно, відповідно
до принципів академічної доброчесності)

 Дмитрів Т.І.

Керівник: професор, д-р екон. наук

 Кірдіна О.Г.

Рецензент: професор, д-р екон. наук

_____ Каличева Н.Є.

2025

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота магістра включає в себе 20 слайдів презентації, 112 аркушів пояснювальної записки формату А4, що містить 3 рисунки, 36 таблиць, 36 літературних джерел.

Актуальність теми. Основні засоби є невід'ємною складовою діяльності будь-якого підприємства, вони відіграють важливу роль в економічних процесах. Основні засоби залізничного транспорту – це найважливіша складова процесу перевезень. В умовах воєнного стану, фінансово-економічної кризи та залежності економіки від інших зовнішніх факторів для підприємств все більш актуальною стає проблема обліку основних засобів, формування та відтворення основних засобів, підвищення їх економічної ефективності.

Метою дослідження є дослідження організації обліку основних засобів Служби локомотивного господарства, визначення економічної ефективності основних засобів служби та розробка напрямів оновлення та модернізації основних засобів на підприємстві залізничного транспорту.

Предметом дослідження виступають принципи та методи обліку господарських операції, які пов'язані з рухом основних засобів.

Об'єктом дослідження є процес обліку і аналізу основних засобів структурного підрозділу залізниці.

Методи дослідження – узагальнення та порівняння, структурно-логічний, статистичний, аналітичний, коефіцієнтний.

Інформаційною основою дослідження з'явилися наукові праці учених з питань основних засобів, чинні правові та нормативно-законодавчі акти, що регламентують облік основних засобів, а також матеріали періодичних видань, монографії. Для написання роботи використовувались статутні документи, фінансова, податкова, статистична звітність Служби локомотивного господарства, а також первинні документи, облікові реєстри, необхідні для ведення обліку основних засобів в структурному підрозділі залізниці.

Ключові слова: ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ЗНОС, АМОРТИЗАЦІЯ, ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ПЕРЕОЦІНКА, РЕМОНТ, МОДЕРНІЗАЦІЯ, ФОНДОВІДДАЧА, ФОНДООЗБРОЄНІСТЬ.

ABSTRACT

This qualification work includes 28 presentation slides, 112 pages of an explanatory note in A4 format, featuring 3 figures, 36 tables, and 36 literature references.

Relevance of the topic. Fixed assets are an integral part of the activities of any enterprise, they play an important role in economic processes. Fixed assets of railway transport are the most important component of the transportation process. In conditions of martial law, financial and economic crisis and the dependence of the economy on other external factors, the problem of accounting for fixed assets, the formation and reproduction of fixed assets, and increasing their economic efficiency is becoming increasingly relevant for enterprises.

The purpose of the study is to study the organization of accounting for fixed assets of the Locomotive Service, determine the economic efficiency of the service's fixed assets and develop directions for updating and modernizing fixed assets at the railway transport enterprise.

The subject of the study is the principles and methods of accounting for business transactions related to the movement of fixed assets.

The object of the study is the process of accounting and analysis of fixed assets of a structural unit of the railway.

Research methods - generalization and comparison, structural-logical, statistical, analytical, coefficient.

The information basis of the study was the scientific works of scientists on fixed assets, current legal and regulatory acts regulating the accounting of fixed assets, as well as materials from periodicals, monographs. To write the work, statutory documents, financial, tax, statistical reporting of the Locomotive Service, as well as primary documents, accounting registers necessary for maintaining accounting of fixed assets in the structural unit of the railway were used.

Keywords: FIXED ASSETS, DEPRECIATION, AMORTIZATION, REVALUATION, REPAIR, MODERNIZATION, INVENTORY, FUNDS RETURN, FUNDS EQUITY.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінанси, облік і аудит

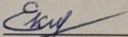
Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік, аудит і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувачка кафедри,
професор, д-р екон. наук

 О.Г.Кірдіна

«30» вересня 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

Дмитрів Тетяні Іванівні

1 Тема «Організація обліку основних засобів, аналіз з метою підвищення ефективності їх використання у структурному підрозділі залізниці»
керівник Кірдіна Олена Григорівна, професор, д-р екон. наук

затверджено розпорядженням по економічному факультету від 21.10.2024 №26/24.

2 Строк подання студентом закінченої роботи «10» січня 2025 року.

3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми кваліфікаційної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми кваліфікаційної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для аналізу ефективності використання основних засобів з метою управління.

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Теоретичні основи формування інформації про основні засоби, провести фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства для чого

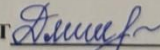
охарактеризувати та дослідити основні показники діяльності. Провести аналіз ефективності використання основних засобів з метою управління ними.

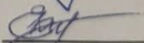
5 Перелік графічного матеріалу: аналіз активу та пасиву балансу підприємства аналіз ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості, аналіз фінансових результатів, рентабельності, аналіз основних засобів підрозділу, бухгалтерські проводки.

6 Дата видачі завдання «30» вересня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	02.10.24	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	03.10- 26.10.24	
Консультація з керівником щодо організації роботи	27.10.24	
Огляд джерел інформації	28.10- 13.11.24	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	13.11.24- 23.11.24	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	24.11- 12.12.24	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	13.12- 30.12.24	
Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	10.01.25	

Студент Дмитрів Т.І.

Керівник Кірдіна О.Г.

Зміст

Вступ	8
1 Теоретичні основи формування інформації про основні засоби	11
1.1 Економічний зміст поняття основних засобів	11
1.2 Класифікація основних засобів і їх оцінка	13
1.3 Організаційно – економічна характеристика служби локомотивного господарства	16
Висновки до першого розділу	36
2 Організація обліку основних засобів служби локомотивного господарства	38
2.1 Нормативно-законодавча база з обліку основних засобів	38
2.2 Документальне оформлення руху основних засобів	39
2.3 Синтетичний облік основних засобів	50
2.4 Нарахування та облік амортизації, зносу основних засобів	62
2.5 Облік витрат з ремонту основних засобів	71
2.6 Переоцінка основних засобів	74
2.7 Інвентаризація основних засобів і відображення результатів у обліку	78
2.8 Відображення основних засобів у звітності	81
Висновки до другого розділу	84
3 Оцінка економічної ефективності основних засобів та застосування інформаційних систем в організації обліку	88
3.1 Аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів у складі необоротних активів	88

					МРЕ. 300.02.02			
Ізм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	Організація обліку основних засобів, аналіз з метою підвищення ефективності їх використання у структурному підрозділі залізниці	Літ.	Лист	Листів
Разробив		Дмитрів Т.І.	<i>Т.І. Дмитрів</i>	10.01.14				
Перевірив		Кірдіна О. Г.	<i>О.Г. Кірдіна</i>	11.01.15			6	112
Рецензент		Каличева Н.С.				УкрДУЗТ		
Н. Контр.		Орлова В.М.						
Затвердив		Кірдіна О.Г.						

3.2 Основні заходи для проведення модернізації рухомого складу	91
3.3 Застосування інформаційних систем в організації обліку основних засобів залізничного транспорту	101
3.4 Напрями оновлення та модернізації основних засобів підприємств залізничного транспорту	103
Висновки до третього розділу	105
Висновки	106
Перелік використаних джерел	109
Додаток А - Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2023 р.	113
Додаток Б - Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2023 р.	114

										ПЗ	Арк.
											7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

Перелік використаних джерел

- 1 Господарський кодекс України [Текст]: офіційний текст: станом на 20 січ.2007р. – Х. Одіссей, 207. -240с.
- 2 Податковий кодекс України [Текст]: офіційний текст: станом на 23.12.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - N 13-14, N 15-16, N 17, ст.112.
- 3 Статут залізниць України [електронний ресурс]: [постанова Кабінету Міністрів України від 6 07. 1998 р. № 457]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF>
- 4 Бенько, М.М. Інформаційні системи і технології в обліку [Текст]: навчальний посібник для вузів / М.М. Бенько. – К.: КНТЕУ, 2006. – 362 с.
- 5 Бойко В.М. Бізнес: словник-довідник / В.М. Бойко, П.Г. Вашків. – К.: Україна, 2008. – 565 с.
- 6 Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: навчальний посібник для вузів / Ф.Ф. Бутинець. – Ж.: ПП "Рута", 2006. – 832 с.
- 7 Бутинець, Ф.Ф. Економічний аналіз [Текст]: навчальний посібник / Ф.Ф. Бутинець. – Ж.: ПП "Рута", 2004. – 735 с.
- 8 Бутинець, Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку [Текст] / Ф.Ф. Бутинець. – Ж.: ПП « Рута», 2002. – 544 с.
- 9 Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста / Т.А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2015. – № 5. – С. 22–36.
- 10 Величко, О. Г. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні [Текст] / О.Г. Величко, С.Ф. Голов. – Д.: ТОВ «Баланс-Клуб», 2010. – 768 с.
- 11 Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посіб. / М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій. К.: Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
- 12 Гарасим, П.М. Фінансовий облік і звітність на підприємствах різних

галузей [Текст]: навчальний посібник / П.М. Гарасим, А.Я. Кізима, П.Я. Хомина. – Т.: «Астон», 2010. – 288 с.

13 Гольцова, С.М. Бухгалтерський облік [Текст]: навчальний посібник / С.М. Гольцова, І.М. Плікус. – С.: ВТД «Університетська книга», 2006. – 255 с.

14 Грабова, Н. М. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках [Текст]: навчальний посібник / Н.М. Грабова, Ю.Г. Кривоносів. – К.: А.С.К., 2011. – 416 с.

15 Грибовська Ю.М., Кононенко Ж.А. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 47: веб-сайт. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2171/2098> (дата звернення: 24.09.2024).

16 Дикань В. Л., Обруч Г. В. Управління реалізацією спільних інвестиційних проектів за участю підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 69. С. 9-21.

17 Домбровська, Н.Р. До питання нарахування основних засобів [Текст] / Н.Р. Домбровська // Облік і фінанси. – 2013. – №4. – С.45 – 48.

18 Жадько, К.С. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях [Текст]: навчальний посібник / К.С. Жадько, В.В. Семенюта, Л.Ш. Олійник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.

19 Кужельний, М.В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст]: навчальний посібник / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. – К.: КНЕУ, 2011. – 334 с.

20 Куцик П.О. Концепція уніфікованої системи обліку та звітності в корпоративному управлінні: монографія. Львів: Видавництво Львівського-торговельно-економічного університету, 2017. 408 с.

21 Михайлов, М.В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст]: навчальний посібник / М.В. Михайлов, М.Г. Михайлова, А.І. Глуваченко, В.П. Гончар. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 247 с.

22 Овчарук І., Боклаг Є. Інформаційні системи на залізничному транспорті: розвиток та перспективи. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2020. Том 3, №2. С. 170-182.

23 Підсумки роботи залізничного транспорту України у 2022 році. Національний інститут стратегічних досліджень : веб-сайт. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidsumky-roboty-zaliznychnoho-transportu-ukrayiny-u-2022-r> (дата звернення: 19.10.2023).

24 Попова В.Д., Петренко А.Я. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. Економіка та суспільство. 2018. №18. С. 994-1001.

25 Проєкт оновлення парку вантажних вагонів на 2022-2028 роки. railexproua.com: веб-сайт. URL: <https://railexproua.com/> (дата звернення: 19.10.2023).

26 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. № 92 із змінами та доповненнями від 08.02.2014р. № 48.

27 Про аудиторську діяльність: Закон України затверджений постановою Верховної Ради України від 22.04.1993р. №3125-XII зі змінами та доповненнями від 16.10.2012р. № 5463-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>

28 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України затверджений наказом Президента України від 16.07.1999р. № 996-XIV із змінами і доповненнями від 24.10.2013р. №663-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

29 Про залізничний транспорт: Закон України затверджений Кабінетом Міністрів України від 04.07.1996р. № 274/96-ВР із змінами і доповненнями від 05.07.2012р. № 5099-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80>

30 Про затвердження Положення про Державну адміністрацію України залізничного транспорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.1996р. № 262 із змінами і доповненнями від 20.03.2013р. № 170 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/262-96-%D0%BF>

31 Рибалко О.М., Уколова О.Г. Шляхи удосконалення організації обліку основних засобів. ЛОГОС. Мистецтво наукової думки. 2019. №7. С. 19-22.

32 Стрелко О. Г., Бердниченко Ю. А., Соловійова О. С., Кравченко О. В.,

Дорошенко М. М. Підвищення ефективності залізничних перевезень за рахунок модернізації об'єктів залізничного транспорту загального користування. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки. 2021. Т. 32 (71). № 5. С. 279-285.

33 Старенька О.М. Стан використання сучасних інформаційних технологій для бухгалтерського обліку на підприємствах. Вісник соціально-економічних досліджень. 2022. №1-2(80-81). С. 61-75.

34 Суліденко В.Т. Інформаційні системи та і технології в обліку: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 224 с.

35 Топоркова О.А., Касянюк Ю.А. Цифрові технології обліку і контролю розрахункової дисципліни на залізничному транспорті. Економіка та суспільство. 2020. Вип. 40: веб-сайт. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1455/1400> (дата звернення: 01.10.2024)

36 Укрзалізниця [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.uz.gov.ua>